

Поляшов С. В., Литвиновський С. А.

СИСТЕМА ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ ТЕХНІКИ ТИЛУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. У статті досліджено сучасний стан системи технічного обслуговування та ремонту техніки тилу Збройних Сил України, визначено ключові проблеми, що виникають у процесі експлуатації в умовах війни, та окреслено основні напрями її удосконалення.

Показано, що ефективність технічного забезпечення значною мірою залежить від своєчасного діагностування, організації ремонтних підрозділів і логістики постачання запасних частин. Зроблено акцент на впровадження цифрових технологій моніторингу технічного стану та автоматизації управління ремонтами техніки тилу.

Ключові слова: технічне обслуговування, ремонт, тил, військова техніка, логістика, удосконалення.

Annotation. The article analyzes the current state of the maintenance and repair system of rear equipment in the Armed Forces of Ukraine, identifies key problems that arise during operation in wartime conditions, and outlines the main directions for its improvement. It emphasizes the importance of digital technologies, automation, and logistics optimization in ensuring effective maintenance support.

Keywords: maintenance, repair, logistics, military equipment, modernization.

Система технічного обслуговування і ремонту техніки тилу є невід’ємним складником військової логістики та однією з ключових умов підтримання боєздатності військових частин. Під час сучасної війни Росії проти України питання забезпечення справності техніки тилу набуло особливого значення, оскільки від надійності транспортних, ремонтних і спеціальних засобів безпосередньо залежить здатність військ до своєчасного постачання, евакуації та відновлення матеріальних ресурсів.

Система технічного обслуговування передбачає комплекс організаційних і технічних заходів, спрямованих на підтримання працездатності техніки тилу протягом усього періоду її експлуатації. У сучасних умовах важливим є перехід від реактивного підходу (ремонт після поломки) до проактивного — планового технічного обслуговування та прогнозування можливих відмов. В умовах активних бойових дій особливу роль відіграє мобільність системи технічного обслуговування техніки тилу.

Ремонтні підрозділи повинні бути здатними до швидкого розгортання у прифронтовій зоні, мати у своєму складі мобільні майстерні, комплекти інструментів і обладнання для діагностики. Ефективність таких підрозділів визначається рівнем їх технічного оснащення, підготовкою персоналу та наявністю сучасних інформаційних систем управління ресурсами.

Одним із головних напрямів удосконалення системи технічного обслуговування є цифровізація процесів. Використання автоматизованих систем управління (АСУ) дозволяє здійснювати моніторинг технічного стану машин у режимі реального часу, своєчасно планувати ремонти та оптимізувати постачання запчастин. Такі системи вже довели свою ефективність у збройних силах країн НАТО, де вони інтегровані у загальну логістичну інфраструктуру військ.

Крім того, актуальним є питання стандартизації процесів технічного обслуговування. Використання єдиних стандартів (у тому числі на основі STANAG) забезпечує взаємну сумісність і скорочує час на проведення ремонтів. Удосконалення нормативно-правової бази України у цьому напрямі дозволить гармонізувати національну систему з міжнародними стандартами.

Важливою складовою розвитку системи технічного забезпечення техніки тилу є підготовка фахівців. У сучасних умовах необхідно впроваджувати нові освітні програми, спрямовані на формування компетентностей у сфері експлуатації, діагностики та ремонту техніки тилу з використанням комп’ютеризованих систем.

Підвищення кваліфікації персоналу повинно відбуватися не лише на рівні навчальних закладів, а й безпосередньо у військових частинах через систему практичних тренінгів та курсів. Не менш важливою є логістична складова системи ремонту. Своєчасне забезпечення запасними частинами, інструментом і матеріалами в умовах обмеженого транспортного сполучення є серйозним викликом.

Тому доцільним є створення резервних складів, використання гнучких схем постачання, а також залучення цивільних ремонтних підприємств, які можуть діяти за військовими контрактами.

Проблемою залишається також моральне старіння техніки тилу, що потребує постійного оновлення парку машин і запровадження уніфікованих зразків. Це дозволить спростити ремонт, зменшити номенклатуру запасних частин і підвищити ремонтпридатність систем у цілому.

У перспективі необхідно створити єдину інформаційну платформу для управління технічним станом технічних засобів тилу. Вона має об'єднувати дані про ресурси, проведені ремонти, потреби у запчастинах та планові завдання, що забезпечить прозорість і контроль за виконанням ремонтних робіт на всіх рівнях управління.

Отже, система технічного обслуговування і ремонту техніки тилу вимагає глибокої модернізації, спрямованої на підвищення її адаптивності, автоматизації та стандартизації. Поєднання технічних інновацій, кадрового потенціалу та ефективної логістики здатне забезпечити стабільність функціонування тилу навіть в умовах тривалих бойових дій.

Це є запорукою успішного виконання завдань військами і підвищення загальної стійкості оборонної системи держави.

Список використаних джерел:

1. Козловський В. Організація технічного забезпечення військ. – К.: НУОУ, 2022.
2. NATO STANAG 2413. Maintenance Management. – Brussels, 2021.
3. Дьяків О. Технічне обслуговування військової техніки: сучасні підходи. – Військова наука, 2023.
4. Прохоренко П. Логістичне забезпечення військ у сучасних умовах. – Львів: АСВ, 2021.
5. Army Maintenance Operations Field Manual. – Washington D.C.: U.S. Department of Defense, 2020.
6. Головченко І. Цифрові системи моніторингу технічного стану. – Оборонна промисловість, 2023.
7. Левченко М. Автоматизація управління ремонтами військової техніки. – К.: МОУ, 2024.
8. NATO Logistics Handbook. – Brussels: NATO HQ, 2022.
9. Бойко В. Тил і матеріально-технічне забезпечення в умовах війни. – Харків: Університет ЗСУ, 2023.
10. Technical Maintenance and Repair Systems in Modern Armed Forces. – Defense Review, 2024.

Поляшов Сергій Володимирович - старший викладач кафедри забезпечення військ (сил) Військової академії (м. Одеса). Україна, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога буд.10.
e-meil: sv1964pol@gmail.com, ORSID [https:// orcid.org/0000-0002-7129-3117](https://orcid.org/0000-0002-7129-3117).

Литвиновський Сергій Анатолійович-кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри продовольчого та речового забезпечення Військової академії (м. Одеса). Україна, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога буд.10. e-meil: litvinovskiy-serg@ ukr.net.
ORSID <https://orcid.org/0000-0002-3950-9272>

Sergii Polyashov senior lecturer Military Academy (Odesa), department of support of troops (forces). Odesa, Ukraine, st. Fontanska doroga e-meil:sv1964pol@gmail.com.
ORSID [https:// orcid.org/0000-0002-7129-3117](https://orcid.org/0000-0002-7129-3117).

Litvinovsky Serhii - *Candidate of historical sciences, associate professor, associate professor Military Academy (Odesa), Department of Food and Material Supply. e-mail: litvinovskiy-serg@ukr.net. ORSID <https://orcid.org/0000-0002-3950-9272>*